

MERDEKA

Nr 71 - december 2016

ÖSTTIMOR

Information

Byst av Sergio Vieira de Mello i Genève

För att intervjua representanter för Sveriges och Sydkoreas FN-representationer för forskningsarbete om Sydkoreas roll i United Nations Human Rights Council (UNHRC), där landet under 2016 är ordförandeland, besökte jag Genève den 16-19 oktober. Under vistelsen gick jag på en visning av Palais des Nations, som byggdes 1929-1936 för Nationernas förbund (NF) och blev dess nya högkvarter. Och för att få reda på hur möten om människorättsfrågor går till deltog jag i en session om Jamaica i Palais Wilson, som är uppkallat efter den amerikanske presidenten Woodrow Wilson (1913-1921)

och var NF:s första högkvarter. Där håller Human Rights Committee, som är underställt Office of the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), sina möten. Mötets tema var hur Jamaica har uppfyllt sina åtaganden enligt den internationella överenskommelsen om civila och politiska rättigheter.

Dagen innan, när jag tog reda på var Palais Wilson ligger, fick jag syn på en byst av brasilianaren Sergio Vieira de Mello (1948-2003) som ledde United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET) 1999-2002. Han dödades den 19 augusti 2003 i ett mycket uppmärksammat terroråd i Bagdad riktat mot FN. Dådet nämndes under visningen av Palais des

Nations, där guiden berättade om den trasiga FN-flagga som är uppsatt på en av väggarna. Sergio Vieira de Mello betydde mycket för Östtimor: biskop Carlos Belo nämnde hans namn när en ceremoni hölls där man begravde människor som hade dött under självständighetskampen mot Indonesien.

Gabriel Jonsson

Fotnot: Boken *Han som brann för världen: Fredsmäklaren Sergio Vieira de Mello* är recenserad i Merdeka, nr. 46, 2010.

**Nyheter från Östtimor,
Västpapua, Aceh och Indonesien**

Innehåll

Byst av Sergio Vieira de Mello i Genève	1
Redaktören har ordet	2
FN-granskning av mänskliga rättigheter i Östtimor	3
25 år sedan Santa Cruz-massakern	3
Brev till Östtimors premiärminister	4
Östtimors lokalval	4
Östtimors budget för 2017	5
Indonesien-notiser	6
Västpapua-notiser	6
Hemlighetsmakeri består 18 år efter demokratiska reformer	8

Redaktören har ordet

Årets sista nummer innehåller sammanlagt 12 bidrag om Östtimor, Indonesien och Västpapua. Uppseendeväckande är det kriminella åtalet mot två journalister i Östtimor för rapportering om hur regeringen hanterade ett IT-projekt. Östtimorkommittén skrev därför ett brev riktat till premiärministern i oktober. Det är ytterst betydelsefullt att rätten till information respekteras i en demokrati och med tanke på alla de vedermödor Östtimor genomgick på vägen till sin självständighet år 2002 är det betydelsefullt att landet inte själv blir auktoritärt utan till punkt och pricka följer sin demokratiska konstitution. Att de lokalval som nyligen hölls förlöpte väl är ett tecken på att demokratin fungerar, något som bådar gott inför nästa års parlaments- och presidentval. Eftersom det i år är 25 år sedan Santa Cruz-massakern ägde rum, handlar ett bidrag om massakerns stora betydelse för att göra Östtimorfrågan internationellt känd. Flera omständigheter kring massakern är ännu oklara - t.ex. om vad som hände med dem som arresterades efteråt - och ingen av de ansvariga har ställts inför rätta. Det övriga innehållet om Östtimor handlar huvudsakligen om aktuella frågor såsom 2017 års budget och granskningen av landets människorättsförhållanden i United Nations Human Rights Council (UNHRC) i november. Det är andra gången som landet granskas genom Universal Periodic Review som UNHRC upprättade 2007.

Två av artiklarna om Indonesien berör den viktiga frågan om hur landets demokrati egentligen fungerar. Ett bidrag behandlar toleransen mellan religioner som tyvärr många gånger har varit bristfällig och även lett till blodsutgjutelse. Öppenheten i samhället uppvisar alltså begräns-

Fortsättning på sidan 7

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Merdeka & ÖsttimorInformation**Ansvarig utgivare:**

Gabriel Jonsson

Redaktör:

Gabriel Jonsson

Redaktionsadress:

Gabriel Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
redaktor@osttimorkommitten.se
Tel 08-33 62 47

Layout:

Östtimorkommittén

Adresser:

Föreningen ett Fritt Papua
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 4 19 12 84-1

Östtimorkommittén
c/o Jonsson

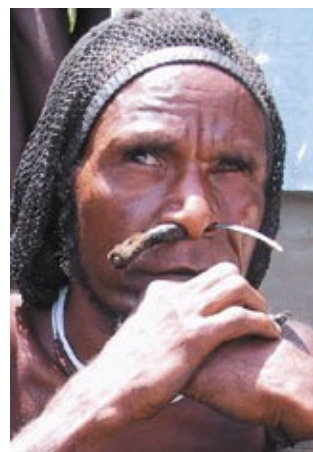
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 1 81 92-5

Tryck:

Ågrenshuset Produktion AB

ISSN Nr: 1402-2559**Lösnummer 20 kronor**

Östtimorkommittén
Wiboms v 12, 2 tr, c/o Pollák
171 60 SOLNA, tel 08-27 24 27
pren@osttimorkommitten.se

Skanna och surfa till Östtimorkommitténs webbplats

B 2016-12-27

FN-granskning av mänskliga rättigheter i Östtimor

UNHRC, som 2006 ersatte den för bl.a. politisering hårt kritiserade United Nations Commission on Human Rights (UNCHR), genomförde den tredje november i Palais des Nations i Genève sin andra granskning av Östtimor i enlighet med Universal Periodic Review (UPR). De flesta av de 61 länder som deltog i mötet berömde de framsteg Östtimor har gjort på människorättsområdet (MR). Landet hade fått 174 rekommendationer från omvärlden som huvudsakligen gällde främjande och skydd av handikappades, barns och kvinnors rättigheter samt genusjämlighet och tillgång till rättsväsende, hälsovård och utbildning. Vädjanden gjordes för att Östtimor ska ratificera MR-dokument såsom konventionen om handikappades rättigheter. UPR grundas på de viktigaste dokumenten för MR-frågor är en mekanism för granskning av FN:s 193 medlemsstater som UNHRC införde år 2007. Syftet är att förstärka det granskningssystem som Economic and Social Council (ECOSOC) etablerade år 1956 men avskaffade 1980. Det ansågs gammalmodigt och av marginell nytta samt samexisterade med allt fler internationella MR-överenskommelser som innehöll krav på rapportering. Systemet innebar att medlemsstaterna skulle rapportera om sina framsteg vart tredje år.

Granskning i UPR genomförs med fyra och ett halvt års intervall av en arbetsgrupp i enlighet med en fast-

ställd ordning. Östtimor granskades för första gången 2011 och kunde därför nu säga vad landet hade gjort sedan dess för att uppfylla de 125 rekommendationer landet få fick. Landet representerades av justitieminister Ivo Jorge Valente. Frågor som inkluderas i årets rapport är bl.a. våld i hemmet, sexuella övergrepp, genusjämlighet, barnarbete, tillgång till sjukvård, ett fritt rättsväsen, MR-brott begångna av polis och militär i samband med säkerhetsoperationer under 2014 och 2015 och straffrihet för tidigare brott samt implementeringen av rekommendationerna som Commission for Reception, Truth and Reconciliation respektive Commission on Truth and Friendship fört fram. Den åttonde november godkändes den rapport som arbetsgruppen för Östtimor lade fram. Granskningen går att se på <http://webtv.un.org>.

UPR är baserat på medlemsstaternas egna rapporter, sammanställning av uppgifter från FN och sammanfattning av data från andra inblandade som t.ex. nationella MR-institut och regionala organisationer. När länder inte lever upp till de icke bindande rekommendationerna, kan inga sanktioner införas. Länder som har granskats kan själva avgöra vad de anser vara lämpligt att genomföra.

Gabriel Jonsson

---

25 år sedan Santa Cruz-massakern

Ingen incident under Indonesiens ockupation av Östtimor 1975-1999 betydde mer än massakern på kyrkogården Santa Cruz i Dili den 12 november 1991 för att göra frågan känd i omvärlden. Tidigare hade otaliga övergrepp begåtts i det fördolda. För första gången bevitnade utländska journalister den indonesiska militärens övergrepp mot Östtimors befolkning. Max Stahl filmade händelseförloppet och lyckades smuggla ut inspelningen av de förskräckliga scenerna som även visades i Sverige. En hel omvärld blev chockad.

Militären sköt mot obehäpnade civila, som deltog i en sorgetåg till minne av den två veckor innan mördade studenten Sebastiao Gomez. En utländsk parlamentarikergrupp var då på plats och därför var det ett ypperligt tillfälle att låta omvärlden veta att motståndet mot den indonesiska ockupationen fortsatte. När de fredliga demonstranterna närmade sig kyrkogården möttes de av militär. En av huvudarrangörerna var Constancio Pinto som nu är handels-, industri- och miljöminister och säger att den 12 november är en nationaldag för Östtimor i och med att den blev en vändpunkt för självständighetskampen. Därför är den betydelsefull att högtidlighålla än idag. Beskjutningen ledde till att 271 människor mördades. Antalet saknade var 250. Flera hundra

arresterades och kan ha dödats efteråt i syfte att förhindra att incidenten skulle bli känd.

Den internationella solidaritetsrörelsen för Östtimor fick en mycket stor skjuts framåt av incidenten. I USA bildades samma år som en följd av massakern East Timor and Indonesian Network (ETAN) som efteråt kom att spela en betydelsefull roll för att ändra USA:s politik i Östtimorfrågan. På 25-årsdagen av incidenten krävde ETAN att FN, Indonesien, Östtimors regering och världssamfundet måste motsätta sig straffrihet för brotten mot mänskligheten och krigsförbrytelseerna som begicks under ockupationen genom att bl.a. agera för att de ansvariga inte ska kunna fortsätta sina karriärer. Krav ställdes även på att upprätta en internationell domstol för att ställa de skyldiga för massakern och andra människorättsbrott inför rätta och att president Jokowi måste uppfylla sina vallöften att ta itu med övergreppen som begicks under Suhartos diktatur 1966-1998. Slutligen krävde ETAN att Indonesiens regering måste betala kompensation till de överlevande och till de mördades familjer samt att USA ber Östtimors befolkning om ursäkt för stödet till Indonesien under ockupationen.

Gabriel Jonsson

Brev till Östtimors premiärminister

Under oktober kom en uppmaning från International Federation of Journalists Asia-Pacific att skriva en petition till premiärminister Rui Maria de Araújo för att dra tillbaka anklagelserna om kriminellt förtal mot två journalister. The Committee to Protect Journalists, Freedom House och International Federation of Journalists Asia-Pacific beskrev i juli i ett brev riktat till premiärministern fallet som en attack mot pressfriheten och rätten till information och som en principfråga kan kriminella åtal mot journalister inte tolereras. Därför skickade kommittén nedanstående brev till premiärministern med kopior till justitieministern och riksåklagaren, som vi inte har fått svar på.

Dear Minister,

It has come to our knowledge that two former Timor Post journalists, Raimundos Oki and Lourenco Vicente Martins, are facing trial on criminal defamation charges filed by Timor-Leste's Prime Minister Rui Maria de Araujo on 22 January 2016 over a 2015 article they published about irregularities during the tendering process for a government IT project. The charges were based on false accusations or "slandering denunciation" under Article 285(1) of the Timor-Leste Criminal Code. If found guilty they may be sentenced to three years' imprisonment each.

In November 2015 following Raimundos Oki's publication in Timor Post of an article alleging irregularities during the tendering process for a

project to supply and install IT equipment in a new Ministry of Finance building in 2014, the Prime Minister denied in a reply the allegations that he when serving as advisor to the Finance Minister had recommended a company before the process had begun. That company won the tender.

With this background, we sincerely urge you

- To repeal immediately all criminal defamation charges against Raimundos Oki and Lourenco Vicente Martins under the Timor-Leste Criminal Code or any other law;
- To refrain from bringing criminal charges or any other proceedings against journalists for peacefully exercising the human right to freedom of expression which includes freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds through any media and ensure they are able to carry out their work without fear of intimidation or harassment;
- To revise the Criminal Code and bring it into line with international law and standards, in particular to ensure that the peaceful work of journalists is not criminalised.

On behalf of the Swedish East Timor Committee,
October 21, 2016

Gabriel Jonsson
Chairman

Östtimors lokalval

I Östtimor har lokalval hållits i höst, första omgången den 29 oktober och andra 13 november.

Östtimors administration har 4 nivåer, den nationella, distriktsnivån (13 distrikt), "sucu"-nivån och by-(aldeia)-nivån.

Lokalvalen gällde 442 "sucu chiefs" och 2.225 byledare (Aldeia - hamlet - chiefs) och genomfördes lugnt och värdigt, vilket bådar gott inför president- och parlamentsvalen 2017, enligt regeringens talesperson, Agio Pereira. Inför valen hade en del oroat sig över processen och det förekom också en del smärre konflikter.

Det fanns 728.363 registrerade röstberättigade och 2.071 kandidater till posterna som "sucu chiefs". I den första valomgången valdes knappt 30 % av "sucu chiefs", i den andra, till vilken bara de två kandidaterna med flest röster gick, valdes övriga.

Varje "sucu council", lokalt råd med beslutanderätt, ska bestå av ordföranden, "sucu chief", byledare från byarna i sucon, en kvinnlig och en manlig delegat från

varje by, en kvinnlig och en manlig ungdomsdelegat samt en "lian-na'in" (traditionell ledare).

Efter valen av "sucu chiefs", byledare och en kvinnlig och en manlig delegat från varje by samlades "sucu"-råden för att utse en "lian-na'in" och en manlig och en kvinnlig ungdomsrepresentant till sitt råd.

Det fanns 319 kvinnliga kandidater till "sucu chief", 21 blev valda. Det är nästan dubbelt så många som vid de förra valen 2009, då 11 kvinnliga "sucu chiefs" valdes. Detta hälsades med glädje av Agio Pereira.

I parlamentet har Östtimor en av regionens högsta andelar kvinnliga ledamöter, 39 %.

Som en del av Östtimors decentraliseringsprocess har "sucos" en ledande roll i utformandet och genomförandet av lokala infrastrukturprojekt inom det nationella utvecklingsprogrammet för "sucos" (PNDS) och planeringen av kommunal utveckling (IMDP). Kapacitetssupplyggning och strukturella förberedelser har också på allvar börjat för att skapa grunden för lokal representation på kommunal nivå de kommande åren. Dessa åtgärder för decentralisering grundar sig på Östtimors

konstitution och den strategiska utvecklingsplanen för åren 2011-2030 och utgör en viktig del av regeringens program.

Tommy Pollák

Källor: Pressmeddelande från direktören för stöd till "suco"-administrationen den 14 november 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=16740&lang=en&n=1>

<http://timor-leste.gov.tl/?p=16779&lang=en>

Pressmeddelande från regeringen den 18 november 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=16779&lang=en>

Pressmeddelande från regeringen den 23 september 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=16217&lang=en>

Östtimors budget för 2017

Den östtimoresiska regeringens budgetförslag för 2017 antogs enhälligt den 25 november med 62 ja-röster, inga nej-röster och inga nedlagda röster. Lika enhälligt blev det slutliga antagandet den 9 december.

Premiärminister Rui Maria de Araújo hade föredragit regeringens budgetförslag i parlamentet den 23 november. Han konstaterade då att förslaget grundar sig på de etablerade nationella prioriteterna utbildning, hälsovård, jordbruk och utvecklingen av grundläggande infrastruktur.

Han förklarade att budgetförslaget upprättats med sex nyckelfaktorer i åtanke, finansiell bärkraft, förmåga att verkställa budgeten, fortsatt genomförande av den strategiska utvecklingsplanens andra fas, integration av Förenta Nationernas hållbara utvecklingsmål¹ (Sustainable Development Goals, SDG), även kallade 2030-agendan, nästa års president- och parlamentsval och antaganden om den globala ekonomins utveckling 2017.

Budgetförslagets totala utgifter är 1.386,8 miljoner dollar, vilket är betydligt mindre än 2016 och tar hänsyn till ökade avsättningar till investeringar 2016 för projekt som ligger före tidplanen och den historiska trenden till mindre utgifter under valår.

Huvudsakliga utgiftsposter är, i miljoner dollar,

208,8 löner
395,8 varor och tjänster
421,3 transfereringar
11,9 mindre investeringar
349 investeringar inkl infrastrukturfonden och lån.

Utgifterna för varor och tjänster gäller främst underhåll och drift av elnätet kommunala utgifter inklusive skolmåltider kostnader för valen.

De stora posterna under transfereringar är kostnader för den särskilda administrativa regionen Oecusse kostnader för den särskilda zonen för social marknadsekonomi i Atauro

ersättningar till och medicinsk vård av veteraner ålderspensioner invalidpensioner Bolsa de Mãe stöd till offer för naturkatastrofer.

Huvuddelen av infrastrukturutgifterna, 38,6 %, går till vägar.

Premiärministern konstaterade att det finns en uppmantrande trend av ökade inhemska intäkter. De steg med 31 % under perioden 2013-2016 och antas kunna finansiera 30 % av de offentliga utgifterna 2021, vilket skulle minska beroendet av uttag ur oljefonden.

Omröstningen den 25 november avsåg budgetförslaget i stort. Under debatten före denna omröstning lade parlamentets C-kommission, som behandlar statsfinanserna, fram sitt uttalande om förslaget. Regeringen återupprepade att budgetförslaget har utformats för att underlätta övergången till en mera diversifierad ekonomi och stärka den för en långsiktig tillväxt nödvändiga infrastrukturen. Tillsammans med genomförandet av regeringens reformprogram ska dessa åtgärder stödja skapandet av förhållanden som påskyndar den privata sektorns aktiviteter och attraherar privata investeringar.

Efter antagandet behandlades de cirka 80 förslagen till ändringar i budgeten, som lades fram under den första behandlingen, av en särskild kommission. Den tog fram förslag till detaljändringar i budgeten. Dessa diskuterades och parlamentet röstade om vart och ett. Slutligen röstade man en andra gång om den justerade budgeten. Det skedde som sagt den 9 december. Den slutliga budgeten visar några smärre ändringar i de ovan reodvisade delposterna.

Tommy Pollák

Not 1: Se Wikipedia, https://sv.wikipedia.org/wiki/Hållbara_utvecklingsmål

Källor: Pressmeddelanden från Östtimors regering den 24 november 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=316825&lang=en>
dito den 26 november 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=16852&lang=en>
dito den 9 december 2016, <http://timor-leste.gov.tl/?p=16926&lang=en>

Indonesien-notiser

Problem med julfirandet

Ofta beskrivs Indonesien som en sekulär stat med stor tolerans mellan olika religioner. Men om man undersöker hur det verkligen ligger till kan man få en bild som inte riktigt överensstämmer med vad regimens dignitärer säger: kristna kyrkor har bränts ned, gudstjänster har störts och det är svårt att få tillstånd för att bygga kyrkor. Och i slutet av år 2000 skickades med regeringens vetskap beväpnade fundamentalistiska styrkor för att eliminera den kristna befolkningen i de centrala delarna av Sulawesi och på Moluckerna. Tio-tusentals människor miste livet och deras hus och kyrkor brändes ned.

För nästan 20 år sedan utfärdade Majelis Ulama Islam (MUI - Islamiska prästerskapsrådet) en fatwa om att muslimer inte får önska god jul och gott nytt år till kristna. Om man är tolerant mot andra religioner ska en sådan fatwa inte utfärdas. Nyligen har MUI utfärdat en fatwa om att muslimer inte får bära tomteluva på jobbet utan det är haram (Allah förbjuder). Vissa lokala parlament har föreslagit lagar om förbud för muslimer att ha tomteluva eller andra kristna attribut. Man får inte heller glömma bort att firande av jul och nyår i kyrkor bevakas av beväpnad polis och militär.

Kampen om att bli Jakartas guvernör

Nästa år ska lokalval om provinsguvernör och vice guvernör hållas. Indonesiens huvudstad Jakarta har provinsstatus och därför är den högsta personens ämbete guvernör. Jakartas nuvarande guvernör heter Basuki Tjahaja Purnama. Han brukar kallas Ahok. Han är kristen och av kinesisk härkomst.

Kampanjen för att välja Jakartas guvernör har blivit

mycket hård mot Ahok som kandiderar för att bli omvald. Vissa muslimska grupper lanserar kampanjer för att man bara ska välja en guvernör och en vice guvernör som är muslim.

När Ahok i sin kampanj besökte en ö norr om Jakarta mötte han lokalbefolkningen. I sitt tal sade han någonting angående koranens (Al Quran), vers Al Maidah 51. Den lyder i översättning: ”För troende är varken judar eller kristna dina vänner eller beskyddare. De är vänner till och beskyddare av varandra. Vem än av er som söker deras vänskap och stöder dem ska bli en av dem. Allah styr inte över dem som väljer fel väg,” (Al Quran, Beirut, 1980).

Rykten spreds mycket snabbt om att Ahok hade hädat koranen och islam, etc. Hårdföra muslimska organisationer som FPI - Front Pembela Islam (Den muslimska försvarsfronten) och liknande organisationer leder moståndet mot Ahok. De kräver att han måste ställas inför rätta och bestraffas hårt. De organiserade stora demonstrationer den 4 november, i vilka 50.000 människor ska ha deltagit. Under parollen ”försvara Islam” hölls en demonstration den 2 december. Det sägs att 2.000.000 människor deltog. Det var inte bara vanliga människor utan också president Jokowi, vice president Yusuf Kalla, försvarministern m.fl. De deltog tillsammans med den kände FPI-ledare Habib Rizieq. Habib deklarerade på ett massmöte att den Islamiska staten (ISIS – Daesh) är deras broder. Demonstrationen den 2 december går att se på <https://www.youtube.com/watch?v=39AqajXCq5o>.

Den 13 december började rättegången mot Ahok. Han är befriad från sin tjänst. När domen fastslås är oklart.

Hendrik Amahorseja

Västpapua-notiser

Västpapua i FN:s generalförsamling

I september tog sju Stillahavsstater i FN:s generalförsamling upp Västpapuafrågan. Det är första gången sedan undertecknandet av New York-överenskommelsen mellan Nederländerna och Indonesien angående Västpapua 1962. Överenskommelsen stipulerar att en folkomröstning ska hållas för att Västpapas folk ska kunna bestämma om det ska bli en självständig stat eller en del av republiken Indonesien enligt principen ”en man en röst”.

Istället för att fullfölja överenskommelsen organiserade Indonesien ett så kallat ”musyawarah” (gemensamt konsensus). Man samlade 1,025 västpapuaner i ett läger på Jayapurans flygplats 1969. Lägre var hårt bevakat av indonesisk militär. De som samlades indoktrinerades. Kort sagt var syftet med

indoktrineringen att övertyga deltagarna om att deras land skulle få en mycket bra framtid om det förenar sig med Republiken Indonesien. När indoktrineringen avslutades, sade den indonesiska regimen att i enlighet med ”musyarawah” har det västpapuanska folket bestämt sig för att Västpapua ska bli en del av Indonesien. FN:s sändebud på Västpapua, dr Ortiz Sanz beklagade att han inte var informerad (*The Japan Times*, 27 juni 1969). *Frankfurter Allgemeine Zeitung* (FAZ) skrev den 21 juli 1969 bland annat: ”West Irian fiel aus der kolonialistischen Bratpfanne ins Feuer des Neo-Kolonialismus” (Västpapua faller från den koloniala stekpannan till den neokoloniala elden.)

Vårt att notera är att vad som beskrevs av FAZ överensstämmer med utvecklingen sedan dess. Sedan Indonesien övertog Västpapas administration har den

allmänna situationen inte blivit bättre än under kolonialtiden och brott mot de mänskliga rättigheterna (MR) begås av de indonesiska säkerhetsstyrkorna.

Salomonöarnas premiärminister Manasseh Sogavare talade i FN:s generalförsamling om MR-brotten i Västpapua. Han sade också att strävan efter Västpapas självbestämmande är att ifrågasätta det lagliga i den kontroversiella, FN-sanktionerade process genom vilken Papua införlivades i Indonesien.

Marshallöarnas president, Hilda Heine, sade bland annat "Med tanke på betydelsen av mänskliga rättigheter i mitt land, kräver jag att FN:s råd för mänskliga rättigheter inleder en trovärdig och oberoende utredning av påstådda MR-kränkningar i Västpapua."

Tuvalu premiärminister Enele Sopoaga betonade att FN inte får bortse från vad som händer med Pappuas infödda melanesier. En tjänsteman vid Indonesiens ständiga representation i FN, Nara Masista Rakhmatia, sade att hennes regering kategoriskt avvisade anklagelserna om MR-brott i Papua och anklagade de berörda för att blanda sig i Indonesiens suveränitet. Hon pekade ut Vanuatu och Salomonöarna, vilket tyder på att andra länder med människorättsproblem inte bör peka finger åt Indonesien. "Dessa länder använder generalförsamlingen för att öka sin inhemska agenda och att avleda uppmärksamheten från de politiska och sociala problemen. Dessa länder använder också falska uppgifter som grund för sina uttalanden. Dessa länder undergräver FN-stadgan och är skadliga för trovärdigheten i denna enhet."

Demonstration på nationaldagen första december

I samband med Västpapas nationaldag första december ordnades demonstrationer i olika städer i Papua och Indonesien. Demonstrationerna undertrycktes av poli-

sen. Ones Suhuniap, generalsekreterare för KNPB (Nationella kommittén för Pappuas frihet) meddelade att fyra aktivister arresterades i Sentani, Jayapura. Från Yogyakarta bekräftas att 14 personer gripits och i Jakarta arresterades 223 personer. Det är oklart om de arresterade har blivit frisläppta.

Värt att notera är att i Indonesien har några organisationer uttalat sin solidaritet för det västpapuanska folks strävanden. Dessa är: Pusat Perjuangan Rakyat Indonesia (PPRI), Perkumpulan Solidaritas.net – Indonesia, Lingkar Studi Sosialis – Indonesia och Serikat Kebudayaan Masyarakat Indonesia (SeBUMI).

Pensionerad general som VD för Freeports guldgruva

I den centrala delen av Västpapua i bergskedjan Grasberg ligger en av de största guldgruvorna i världen. Företaget som utvinner guld heter PT Freeport Indonesia Inc. och är dotterbolag till den amerikanska gruvjätten Freeport-McMoran. Verksamheten i Västpapua inleddes i slutet av 1960-talet. Det sägs att företaget har satsat 18 miljarder dollar för att fortsätta och expandera guldutvinningen. Det har inträffat flera dödsolyckor i gruvan. En av dessa ägde rum 2013, då i en tunnelkollaps 28 arbetare dödades.

I företagsledningen har regimen placerat pensionerade generaler. Från och med nästa år ska den pensionerade generalen Chappy Hakim (69) bli VD för Freeport. Han ersätter Maroef Sjamsoeddin. Även han är pensionerad general som har varit vice chef för den statliga spionorganisationen BIN (Badan Intelijen Negara). Hakim var pilot i flygvapnet och har efter pensioneringen arbetat med flygsäkerhetsfrågor.

Hendrik Amahorseja

Fortsättning från sidan 2

ningar, trots att president Joko Widodo ("Jokowi") är den förste presidenten utan band med landets dominerande politiska och ekonomiska grupper. I ett annat bidrag framkommer det att förhållandena mellan landets etniska grupper inte heller är oproblematiska.

Att arresteringar gjordes i Västpapua i samband med protester som ägde rum när nationaldagen firades den första december är ett etablerat och repetitivt mönster: läget är alltså oförändrat. Nytt är dock att sju örken i Stillahavsregionen för första gången tog upp frågan i FN:s generalförsamling när den öppnade sin årliga höstsession. Även om det är svårt att förvänta att något

konkret resultat kommer ut av initiativet, är det ändå betydelsefullt att några länder vågar utmana Indonesien på en öm punkt. Den parodi på folkomröstning som genomfördes 1969 och som vi ofta skrivit om borde ogiltigförklaras, eftersom den stred mot allt vad självbestämmanderätt heter. FN:s godkännande av denna fars är såvitt mig bekant det värsta övertramp den någonsin utsatt något område i världen för och åtminstone en ursäkt borde vara på sin plats., om man nu vågar hoppas.

Till sist vill redaktören önska alla läsare god jul och gott nytt år

Gabriel Jonsson

Stöd människorna i Västpapua och Östtimor! Bli medlem i Föreningen ett Fritt Papua eller Östtimorkommittén.

Sätt in medlemsavgiften, 150 respektive 200 kronor, på plusgirokonto 4 19 12 84-1 respektive 1 81 92-5. Du kan också stödja kvinnor och barn i Östtimor genom ett bidrag till den av Kirsti Sword Gusmão grundade stiftelsen Alola Foundation med representation i Australien. Läs mer på internet <http://www.alolafoundation.org>.

Avsändare:
Östtimorkommittén
c/o Pollak
Wiboms väg 12
171 60 SOLNA

B

Porto betalt

Kom ihåg att anmäla adressändring.

Hemlighetsmakeri består 18 år efter demokratiska reformer

När Central Information Commission (KIP) förra veckan fastslog att en rapport om mordet på människorättsaktivisten Munir Said Thalib var offentlig information som borde avslöjas, fanns det stora förhoppningar om att president Joko Widodo ("Jokowi") kanske skulle kunna bringa nytt ljus i fallet. Förhoppningarna grusades dock omgående när regeringen svarade att den inte hade rapporten och inte visste var den fanns. Det uppstod snart anklagelser och motanklagelser mellan tjänstemän i Jokowi's administration och anhängare till president Susilo Bambang Yudhoyono (2004-2014) som mottog rapporten om Munir år 2005.

Dessa turer visar att hemlighetsmakeri består även efter att lagen om informationsfrihet antogs 2008. Tack vare lagen upprättades KIP för att medla i dispyter gällande information mellan allmänheten och regeringen i icke-rättsprocesser, men kommissionen saknar legala befogenheter att genomföra sina beslut. Fram till september 2016 hade den behandlat 863 dispyter gällande information, varav 22 hade förts vidare till en statlig administrativ domstol som även den saknar legala be-

fogenheter att genomföra tagna beslut.

Indonesian Corruption Watch (ICW) vann år 2010 i en dispyt med rikspolisens gällande undersökningen av flera högt uppsatta polisens påstådda "feta" bankkonton. KIP dömde i enlighet med ICW:s dom och beordrade polisen att namnge innehavarna. Polisen har vägrat följa domen, eftersom uppgifterna om bankkontona är privat information och resultaten av polisens undersökning inte kan avslöjas. I en undersökning som KIP gjorde år 2015 om statliga institutioners deltagande för att stödja informationsfrihet, svarade bara 180 av 386 undersökta institutioner.

Gabriel Jonsson

Källa: Watch Indonesia!, Ina Parlina & Margareth S. Aritonang, "Culture of secrecy persists 18 years after democratic reforms," *Jakarta Post*, 17/10 2016, <http://www.thejakartapost.com/news/2016/10/17/culture-secrecy-persists-18-years-after-democratic-reforms.html>.

Västpapua - kortfakta

Västpapua är den västra delen av ön Nya Guinea och ligger mellan breddgrad 2 i norr och 9 i söder. Längdgraderna är 130 i väster och 141 i öster.

Yta - 421.981 km², jämför med Sveriges 449.960 km², nästan en fjärdedel av Indonesiens totala landyta.

Högsta berg - Puncak Jaya 4.884 m ö h (evigt snötäckt).

Klimat - 1.800 till 3.000 mm nederbörd/år, 19° till 28°.

Indonesien delade i november 2003 upp territoriet i två provinser, Papua och Papua Barat (från 2007, tidigare namn Jaya Barat), som är den västligaste, mindre delen.

Befolkning - 3.613.000 (2010).

"Huvudstad" (provinsen Papuas residensstad) - Jayapura, som var Västpapus provinshuvudstad, när Västpapua var en enda provins, och har 262.000 invånare (2010).

Språk - officiellt språk bahasa indonesia, det finns över 300 papuanska dialekter.

Näringsliv - i inlandet ligger världens största guldgruva och den tredje största koppargruvan.

Tommy Pollák

Stöd människorna i Västpapua och Östtimor! Bli medlem i Föreningen ett Fritt Papua eller Östtimorkommittén.
